

Auteur: Wilma Stegeman

Regelmatig stellen leerkrachten de vraag wat ze zonkinderen nog meer kunnen aanbieden. In het artikel 'Zonkinderen kunnen heel wat werk aan'¹, vindt u een aantal lees- en schrijfactiviteiten. Sommige leerlingen hebben, naast de materialen uit *Veilig leren lezen*, behoefte aan extra activiteiten. In dit artikel vindt u extra thematische opdrachten op zonniveau bij kern 2.

Boeken

Het thema van kern 2 heeft te maken met ons lichaam, met gezond of ziek zijn, naar de (school)-dokter of naar de tandarts gaan. Kern 2 gaat ook over het lichaam van dieren en over dieren die naar de dierenarts gaan.

Zoek geschikte boeken in de schoolbibliotheek; vraag er bij collega's naar. Laat zonkinderen vooral ook informatieve boeken lezen en bekijken rond dit thema. Op school zijn voldoende informatieve boeken over deze onderwerpen te vinden. Begeleid de zonkinderen bij het lezen:

- Bekijk samen hoe het boek gelezen gaat worden: zelfstandig of met een maatje, gedeeltelijk of in zijn geheel.
- Bekijk ook of de taal begrijpelijk is voor het kind; vertaalde informatieve boeken schieten daarin soms tekort. Leer de kinderen om bij een onbekend woord eerst naar de context en de plaatjes te kijken voordat ze naar u toe komen.
- Laat een verwerking maken met behulp van de magnetische letterdoos, de computer of de stempeldoos. Kijk voor suggesties op pagina 2 bij 'Woorden plakken'.

Materialen Veilig leren lezen voor zon

Laat zonkinderen werken met de materialen die bij de suggesties voor kern 1 zijn genoemd (*Woordendoos*, *Veilig & vlot*, *Ringboekje*, *Speelleeset*, *Klikklakboekje* en *Letterzetter*).

Gebruik hierbij de registratiebladen voor zon. U vindt deze registratiebladen² op de website. De toelichting voor het gebruik en de pictogrammen vindt u per kern, boven aan de pagina.

Feestneus kern 2

Kaart 2.2, 2.4 en 2.9 zijn kaarten voor zonkinderen. Deze kaarten lenen zich voor samenwerking met goede lezers (raketniveau).

- Kaart 2.2 (zon) sluit aan bij kaart 2.1 (raket).
- Kaart 2.4 (zon) sluit thematisch aan bij kaart 2.3 (raket), maar zowel de tekst als de opdracht lopen uiteen.
- Kaart 2.9 (zon) sluit aan bij kaart 2.8 (raket).

Kaart 2.5 leent zich bij mondelinge verwerking voor alle kinderen, maar de kinderen op zonniveau kunnen al zinnetjes maken om in de spreekwolkjes te zetten. Wellicht kunnen ze deze zinnen (zelfstandig of met hulp) in de computer zetten. Als u een kopie maakt van de Feestneuskaart, kunnen de geprinte zinnen worden uitgeknipt en in de wolkjes geplakt worden. Het resultaat ziet er prachtig uit!

Spelhoek en verteltafel in kern 2

In handleiding 2 staat een aantal suggesties voor geletterde spelactiviteiten: op dag 4 een spelhoek rond de schoolarts; op dag 5 een verteltafel rond de dierenarts. De zonkinderen spelen hier natuurlijk gewoon in mee. Hun lees- en schrijfvaardigheden kunnen een dimensie toevoegen aan het spel; zij vormen een stimulans voor de geletterdheid van de overige kinderen.

Woorden plakken

Bij de introductie van de leesles op dag 7 gaan de kinderen woorden plakken in Reuzenleesboek 2. Deze opdracht kunt u daarna zelfstandig door de zonkinderen laten doen.

- Stimuleer ze om zelf andere zinnen te bedenken.
- Laat de stempeldoos, de magnetische letterdoos of de tekstverwerker gebruiken voor het opschrijven van de woorden.
- Daarna mogen de woorden met speciaal niet-beschadigend plakband worden opgeplakt.

Deze opdracht is heel geschikt voor samenwerkend leren. Wanneer er slechts één zonkind in uw groep zit, kunt u overwegen of er in de maangroep goede lezers zijn, die deze opdracht samen met het zonkind kunnen maken.

Als deze opdracht aanslaat, kunt u hem laten herhalen in andere geplastificeerde boeken, zoals informatieve prentenboeken. Denk daarbij ook aan de klassenbibliotheek van groep 1-2.

Een groot woordveld van je eigen lichaam

De introductie van de leesles op dag 9 is gericht op het verkennen en benoemen van het menselijk lichaam. De zonkinderen mogen daarna deze opdracht met een maatje uitvoeren, bijvoorbeeld een goede maanlezer die al veel letters kent. De opdracht wordt veel uitdagender wanneer je een woordveld mag maken met je eigen lichaam.

- Geef de kinderen een groot vel papier, bijvoorbeeld een rol behangpapier.
- Laat ze elkaars lichaam omtrekken.
- Daarna schrijven of stempelen ze bij hun eigen lichaamsomtrek zoveel mogelijk woorden.
- Ze mogen er (prenten)boeken over het menselijk lichaam bij gebruiken, zodat ze op ideeën worden gebracht en moeilijke woorden kunnen naschrijven (stempelen).

Als er meer groepjes zijn, kunt u er een wedstrijd van maken: wie kan de meeste woorden bedenken?

Schrijfruimte

Aan het begin van groep 3 is voldoende schrijfruimte belangrijk. Bij deze opdracht geeft een groot vel papier genoeg ruimte om groot te schrijven (of om te stempelen). Zonkinderen zijn weliswaar snel in hun leesontwikkeling, maar lang niet altijd in de ontwikkeling van hun (schrijf)motoriek. Wanneer kinderen te snel gedwongen worden om klein te schrijven, kan een verkrampde schrijfhand ontstaan. Wees daarom bij vrije schrijfopdrachten aanvankelijk terughoudend met het schrijven tussen onder- en bovenlijntjes. Een onderlijn geeft vaak voldoende steun. Kinderen die daar nog behoefte aan hebben, kunnen dan zo groot schrijven als ze willen.

Woordveld van het lichaam van een dier

Op dag 10 is de introductie gericht op een woordveld van het lichaam van een dier. Ook deze opdracht kunnen de zonkinderen (met een maatje) daarna zelfstandig uitvoeren. Het is natuurlijk het leukst om een woordveld te maken van je eigen dier of van een dier dat je leuk vindt.

- De kinderen mogen een plaat van een dier opzoeken of kopiëren, bijvoorbeeld uit een tijdschrift of kleurboek.
- Daarna worden de lichaamswoorden van het dier erbij geschreven of gestempeld. U kunt er Feestneuskaart 2.8 en 2.9. bij laten gebruiken.
- Stimuleer de zonkinderen om er ook een zin boven te schrijven.

1. <http://www.veiliglerenlezen.nl/zwijzen/show/id=228493#anchor228468>

2. <http://www.veiliglerenlezen.nl/zwijzen/show/id=190368/closemenu=true>